

EVANGELIKUS ŐRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű postai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: Noszko István lelkészhez Rakoskeresztúrra (Pest megye) küldendő. ☒ ☒

SZERKESZTIK:
RAFFAY SÁNDOR NOSZKÓ ISTVÁN
 budapesti lelkész. rakoskeresztúri lelkész.
 FŐMUNKATÁRSÁK:
SCHOLTZ ÖDÖN BLATNICZKY PAL
 agfalvi esperes-lelkész. cinkotai lelkész.
GÖMÖRY JÁNOS
 eperjesi főgym. igazgató.

Megjelenik hetenként evv iven
 A lap ára:
 Egész évre ..... 14 K
 Félévre ..... 7 K
 Egyes szám ára ..... 40 f
 Hirdetések és pályázatok ára:
 Egész oldal ..... 40 K
 Állandó hirdetések megjel. vez. szerint

TARTALOMJEGYZÉK: VEZÉRCIKK: **A lelkészi fizetés mértéke.** Raffay Sándor. — **Euther polemikus irataiból.** (1521.) Fordította Mohr Gyula. — **Irodalom.** — **Belélet.** — **Pályázatok és hirdetések.**

A lelkészi fizetés mértéke.

A lelkészi fizetés tételeit és mennyiségét mindig az szabta meg, mire volt képes a gyülekezet akkor, midőn a lelkészi állást szervezte, vagy mire lett képes anyagiakban és jóakarásban a későbbi fejlődés folyamata alatt. Hazai evangélikus egyházunk sohasem gondolt a lelkészi fizetés egyetemes rendezésére. Magukban a lelkészekben sem volt meg eddig az a testületi szellem, amely az ilyesféle mozgalmak és törekvések viteléhez feltétlenül szükséges. A református testvérek szervezkedése reánk is mozgó hatással volt ugyan, de a mi szervezkedésünk maig is nagyon langyos és ingadozó. A lelkészegyesületbe a lelkészek fele sem lépett be, s így a lelkészek egyeteme nevében intézkedni, cselekedni lehetetlen. Pedig a lelkészi kar egyházjogi és anyagi helyzetének rendezéséhez erős és tervszerűen működő szervezetre van szükség.

A lelkészi fizetés rendezésének e terén a legelső lépést a politikai hatóságok tették meg. Sajnos, hogy mikor a kongruáról szóló törvényt megalkották, protestáns egyházaink nem léptek fel a kellő időben és a kellő nyomatékmal, hogy az állam rólunk, nélkülünk döntő intézkedéseket ne tegyen. A kongruáról szóló törvény a lelkészi fizetés

minimumát meghatározta, de sajnos ez a minimum a kongruás lelkészekre nézve egyúttal a maximumot is jelenti. Az 1600 korona évi jövedelem pedig sem a lelkészi állás jelentőségének, sem a családdal bíró lelkészek megélhetése feltételeinek meg nem felel.

A 150 lelkész mozgalma ezen az elégtelenségen akart segíteni. Hibája az volt, hogy a lelkészi fizetés kérdését nem egyetemesen és egységesen, hanem csak részlegesen kívánta rendeztetni.

A lelkészegylet megalakulása óta a kérdés helyes mederben van, amennyiben a lelkészi fizetést országosan, egységes nézőpontból, azonos alapon kívánja rendeztetni. S itt az a kérdés az első, melyet meg kell oldanunk, mi legyen a mérték, amelyhez a rendezésnél magunkat tarthatjuk?

A nyugdíjintézet 2400 korona minimális nyugdíjat állapít meg. Szinte magától kínálkozik tehát a fizetés minimumául a 2400 korona. Mindenesetre ezzel is sokat segíthetnénk a kongruára szoruló gyülekezetek lelkészein, de így a kérdést véglegesen meg nem oldanánk, legfőleg csak elodáznánk. Ez az évi jövedelem nem felel meg a lelkészi állás társadalmi helyzetének.

Mikor az állam a tanítók fizetését rendezte, nézetem szerint akkor lett

volna legalkalmasabb ideje a lelkeszi fizetések megfelelő emelésének. A tanítók hivatásának nagy jelentőségét, munkájuknak a néplélek alakítására való döntő hatását méltányolva, a túlzás vádja és látszata nélkül felállíthatom azt a követelményt, hogy a tanítók által elérhető legnagyobb fizetést kellett volna a lelkeszi fizetés minimumául fenni. Így a tanítók és a lelkeszek társadalmi viszonya és jelentősége, s képzettségük aránya a fizetésben is kifejezésre juthatott volna.

De a fizetés végleges és mindenkit kielégítő rendezésének még ennél is van alkalmasabb mértéke. Ez a mérték a középiskolai tanárok fizetése.

Képzettségük és társadalmi helyzetük legjobban megfelel a lelkeszeknek. Külföldön is nem egy helyen, de itthon is, az erdélyi szász atyafiaknál csaknem valamennyi középiskolai tanár rendelkezik lelkeszi oklevéllel s csaknem valamennyi lelkesz középiskolai tanársággal kezdi pályafutását. Ha nálunk is így volna, sok áldás származhatnék belőle egyházunkra. De ha nincs is így, ez nem változtat azon a tényen, hogy a lelkesz és a középiskolai tanár képzése, társadalmi helyzete és jelentősége, kulturális hatása és befolyása leginkább rokon és így a legtermészetesebb, ha a lelkeszi fizetés rendezésének mértékéül a középiskolai tanárok fizetését vesszük.

Ez a tétel volt és kell hogy tovább is maradjon a lelkeszegyesület követelése, mint ama minimum, a miből engedni nem lehet, a mely az Óráló álláspontja mindig is volt.

Csak az a kérdés, hogyan lehetne ez alapon a rendezést megvalósítani? Lehet-e erre akár állami, akár egyházi pénzforrást felfedezni. Mert igényeket támasztani és azok jogos voltát megokolni sokkal könnyebb, mint ezeket az igényeket ki is elégíteni. Nem mondom, hogy a helyes utat eltaláltam, de ha nézeteim elmondásával a lelkeszi fizetés

rendezésének ügyét csak egyetlen gondolattal vagy ötlettel is előbbre juttathatom, megnyugtató a tudat, hogy közügynek tettem szolgálatot.

Erről legközelebb.

Raffay Sándor.

Luther polemikus irataiból. (1521.)

A párisi theologusok ítélete Dr. Luther Márton tanairól; Luther elő- és utóbeszédével.

Fordította és magyarázatokkal ellátta Mohr Gyula s. lelkész.

A híres lipesei disputatio után Luther-Eckel abban állapodott meg, hogy ügyüket az erfurti és a párisi egyetem ítéleteire bizzák. Az utóbbinak pártatlan ítéletében annál inkább bizott Luther, mivel a franciák kevés bizalmat mutattak a római udvarral szemben. Azonban csalódott. A sorbonne tudósai, bár ítéletet nem (!) mondanak a lipesei disputációról, de foglalkoznak Luthernek egyes tételeivel — különösen a babyloni fogság című művében felsoroltakkal — és azokat mint eretnek tanokat elvetik.

A tudósok maguk is érezték gyöngeségüket, ezt bizonyítja az a tény, hogy nem merték ítéletüket nyomda útján terjeszteni és ez adott impulsust Luthernek, miszerint ő maga adja közre, hogy mindenki meggyőződhesse Luther tanainak igazságáról, hogy pedig a nép is olvashassa ezt az ítéletet, Luther maga fordította német nyelvre.

Dr. Luther Márton előszava.

Hogy a német nép is lássa, hogy a theologusok nemesak Németországban, hanem az összes országokban egy közös bajtól mintegy megbomlottak, így én magam a párisi ítéletet, amely ellenem irányul lefordítottam német nyelvre, megjegyzem: nem volt szükség arra válaszolnom. Annyira elvannak vakítva mindnyájan, hogy nem tudják megérteni azt, amit az ember tőlük kíván. Én nem azt akartam megtudni, hogy mi az ő véleményük, azt már előzőleg is ismertem és megtámadtam. Én nézeteiknek a Szentírásból merített alapjai felől kérdezősködöm; a kedves kukacok pedig össze-vissza mászkálnak és a helyett hogy az alapokat mutatták volna meg, bemutatják, hogy mit tanítanak ők, mintha mind ezt ezelőtt senki sem tudta volna. Ez pedig hasonló ahhoz, mintha kérdezném: hol van Páris és ők azt válaszolnák: Páris az város; mintha ezzel a kérdésemre válaszoltak volna. Nem-e

sötétségek ezek, amelyeket meg is lehet fogni, mert ha nem azok, akkor nem tudom mi a sötétség.

Ezekután következik a Sorbonne theologusainak cáfolata:

„A párisi egyetem dékánjától és a Szentírás doktoraitól minden keresztyén hívőnek üdv az igazságnak tiszta szeretetével.

Szent Pál a kiválasztott edény az evangéliom harsonája és a pogányok tanítója, midőn tanítványát: Timotheust tanította, hogy belőle Isten előtt tevékeny embert alakítson, aki ne szégyelje hivatalát, hanem helyt álljon, inti őt, hogy kerüljön szellemtelen és haszontalan fecsegést, azért, mert azok majdnem elősegítik az istentelen cselekedetekre. Mert ahol ezek egyszer megállapodtak, ott a mérég tovább halad és elrontja a ker.-tan üdeségét; különösen az eretnekek tanai azok, amelyeket ha talán az együgyűek szívei beveszik, ott átszivárog mindenkor tovább és a tévelygések hamis összebogzódása folytán hasonló a nyúlós madárléphez, amely befonja és idővel az igazságtól elvonja a nagy és rettentest istentelenségbe és hasonlóan a járványhoz, amelyet ráknak neveznek, tovább harapódzik, mely ha egy eleven testet megragad, nem hagyja abba a mellette levő megrontását, amíg az egész teljesen meg nem rontja. Ezekről a gólgokorról, könnyen sok példát lehetne felsorolni; mert amidőn a ker. egyház, Krisztus mennyasszonya még fiatal volt és virágozni kezdett, támadtak hazug emberek és istentelenek, akik az igazságból kiestek, hitük felforgatásába fogtak: ilyenek voltak Hermogenes, Philetus, Hymaeneus és utánuk Ebion, Marcion, Apelles, ezek után Sabellius, Arius, Manicheus; de midőn megöregedett, és most a közeli időnk előtt, Wald, Wikliff, Husz János tehát a mi időnkben is ugyan attól a kigyó fajzattól kerültek elő, fájdalom, gonosz gyermekek, akik a szép anyának, akinek semmi foltja, semmi ráncsa nincsen, az egységesség kötelét szétforgácsolni igyekeznek. Dalóban hasonlóak a fiatal kigyókhöz, mert hasonlóan úgy mint azok az anyjuk testét szétmarják és nem mennek ki, míg anyjukat meg nem ölték, így azok is halált hozó tanításaikkal és pestises mérgeikkel és a találmányuk különböző termékeivel ahelyett, hogy anyjuknak, az egyháznak segítenének és azt megerősítőnek, hol tiszteletet szerezhetnének, annál inkább megölik, annyira a mennyire tőlük telik. És bár a eselédttől származnak és törvénytelen gyermekek, igen az ördög neveltjei, nem türik az egyház, az anya szabad törvényes gyermekeit, amíg azokat méregtelt tanáikkal meg

nem mérgezik és a megmételtyezett nyilakkal át nem hatják, akarattal teszik, hogy az anya szépségét és diszét beszennyezzék és elpusztítsák, kinek ábrázata minden időben csupa kegy és a legszebb ékesség marad. Mert a mint egy királynő, aki a vőlegénye jobbán áll, arany ruhában körülvéve a törvények tarka műveivel, a ceremóniákkal a szentségek által és minden jóval, amelyek ehhez és az örök élethez szükségesek.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Genersich János (1761—1823). Irta: *Szeleányi Ödön dr.* — Genersich János egyike volt azoknak az egyéneknek, kik ha koruknak világító fáklyái nem is tudtak lenni, lelkiismeretességük, kötelességteljesítő tudós voltak mégis méltóvá teszi őket arra, hogy a feledés homályától megmentessenek. Mint ember a ritka becsületesség, mint tudós az alaposág és szorgalom, mint tanár dicsősége magaslatán is az igazságosság és őszinteség megtestesítője, mint hazafit pedig német nyelve sem tudta elszakítani a haza nagyságáért munkálkodóktól, bár zajtalanul végezte a maga feladatát. A kor felfogása, Genersich szegénysége s még inkább a nagyokat jellemző szerénysége csak akadály volt a teljes érvényesülésben.

Magának a munkának érdekességet kölcsönöz az, hogy Genersich életének tárgyalásában betekintést nyerünk a szepesiek (zipszerek) lelkivilágába is; míg értékét az a fáradságot nem ismerő alaposág és körültekintés adja, mely a szerzőt e téren mindig jellemzi, mely alaposág még azokról a motívumokról sem feledkezik meg, mely a szepesiek jellemalakulatára első befolyást gyakorol: a természeti és társadalmi milióról.

A füzet, mint külön lenyomat a „Közlemények Szepes vármegye multjából“ 1914. évfolyamából, Reiss József könyvnyomdájában jelent meg Lőcsén. A legmelegebben ajánlható.

Boldis János.

BELÉLET.

Lemondás. Rátz Á. Károly kakastomniczi lelkész, aki jelenleg a déli haretéren táborelléskési szolgálatot teljesít, kakaslomniczi lelkészi állomásáról lemondott.

A haza hőse. Ujból kell egy áldozatról megemlékeznünk, melyet egyik lelkésztestvérünk fiának a haretéren való eleste által a haza oltárán hozott. *Stiegelmar János* eszterváci lelkésztestvérünk fia: *Dr. Stiegelmar Róbert*, budapesti tanár, a novemiestói ütközetben halt hősi halált. Az Úr vigasztaló kegyelme legyen a gyászoló családdal s tegye áldottá ezen áldozatot a haza javára.

Szabadságolás. Wallentinyi Aladár her nádvécei lelkész, egészségének helyreállítása céljából hat heti szabadságra ment.

Ev. táborilelkész Kassán. A m. kir. honvédelmi miniszter értesítése szerint a cs. és kir. hadügyminiszter Martinec Márton kassai lelkészt Kassára az ottani katonai lelkészi teendők ellátása végett, j. évi március 1-étől berendelte.

Új táborigyelmezés. A hadvezetőség legújabbán *Schultz Aladár* dunaegyházi lelkésztestvért hívta be táborigyelmezési szolgálatra. Az Úr segítségével kísérelje őt apostoli útján.

A nyíregyházai Katona Otthont megnyitása február 14-ike óta 344 sebesült katona látogatta meg, még pedig magyar, német, osztrák, cseh, lengyel, tót és román. Ezek közül levelet írt 49, bibliai részletet kapott 36, mindegyik a maga anyanyelvén, — imakönyvet kapott 59. Előadás volt vetített képekkel 2 esetben, zene 3 esetben, ozsonát kaptak 9-szer.

Lelkészuválasztások. A *lajtaujfalu-kismartoni gyülekezet* (Soproni felső egyházmegye) a j. évi február hó 28-án megtartott lelkészuválasztó közgyűlésen egyhangulag *Krón Ferenc* kecskeméti segédlelkész-hitoktatót választotta meg rendes lelkészévé. Beiktatása március 21-én lesz. — A *nagyváradi* (Pozsony-m.) evang. gyülekezet *Maliarik János* nyugalomba vonulása folytán megüresedett lelkészi állásra *Zsarnoviczky Milán* lázi lelkész-testvért hívta meg rendes lelkészéül. Az Úr áldó kegyelme legyen a testvérekkel és tegye áldottá működésüket.

A Luther-Társaság könyvkereskedéséből. Mint értesülünk május 1-től kezdve a társaság könyves boltjában három nőtisztviselő lesz alkalmazva, mert a háború miatt férfi üzletvezetőt a vezetőség kapni nem tudott. Az ellenőrzést *Benkő Gyula*, a könyvkereskedő egyesületének buzgó elnöke vállalta magára.

Segédlelkész kerestetik. Közelebbi megtudható a *szerkesztőségben*.

Vk. miniszteri rendelet. Vk. miniszter rendeletében megengedte, hogy — tekintettel a mezőgazdasági érdekekre — az elemi népiskolák hatodik osztályának záróvizsgái már április hóban is megtarthatók.

Figyelmeztetés. Urban János rathendorfi lelkész felkérésére értesitem mindazokat, akik a szászországi „Luth. Gotteskasten“-tól gyülekezeti célokra segélyben részesültek, hogy kéréseiket ezentúl ne hozzá, hanem *Schleinitz J.* lelkészhez, Berhisdorf, Sachsen, (Bezirk Dresden) nyujtsák be. *Scholtz Ödön.*

Felhívás. A „Báró Türekheim-Alapítvány“ német osztályának vezetője *Pfenninger-Bodmer R. ur* Zürichben megbízott, hogy azon lelkészeknek kéri leveleit, akik a gyülekezetük körében ápolat német anyanyelvű sebesült, vagy beteg katonákat jó evangélikus vallásos olvasmánnyal kívánják ingyen ellátni, közvetítem. Ezen ötven év előtt Svájcban létesített alapítvány célja rendes körülmények között a szenyirodalom elleni küzdelem a legnemesebb értelmében vett szépirodalom ingyenes terjesztése által, most azonban a háború okozta lelki sebeket igyekszik az evangélikus vallási irodalomnak a sebesült és beteg katonák közötti szétosztása által gyógyítani. Mindazon lelkészeknek, kiknek gyülekezetében hadi-lazarettok s azokban német anyanyelvű sebesültek vannak, pártolólágon azonnal továbbítom. A rövid megkereséshez 25 filléres levélbélyeg csatolandó, mivel Svájcban ennyi a levélilleték. Isten áldása kísérelje a nemes sziveknek ezen immár hazánkban is megkezdett szent működését. Ágfalva, 1915 évi március 1-én.

Scholtz Ödön esperes.

Felvilágosításul. Az „Ev. Lap“ j. é. 9-ik számában foglalt alaptalan észrevételekkel szemben, a melyek e t. lap olvasóit is megtéveszthetnék, a nevezett laphoz a következő sorokat intéztük: „Igen tisztelt Szerkesztő ur! B. lapja j. é. 9-ik számának „Szemle“ rovata alatt volt szives megemlékezni „egyházalapítási politikánkról“ cikkezve s az „Ev. Óralló“ szerkesztőjének felelve, a szabolesi misszióról, melyhez még betű szerint is kiírva, állítólag 5065 lélek tartozik, ezek közül Nagykállóban 689, Kótajon 374, Ujfehértón, 264, Oroson 746, s minekutána kellőképen megfelkiállójelente e szörnyű szervezetenlenségre és egyházpolitikai képtelenségre vonatkozó bizonyító adatokat, kijelenti, hogy ezek a hívek „a leghalványabb egyházi szervezetbe“ sincsenek tömörítve, tehát be van igazolva az előrebocsátott és dült betűkkel nyomtatott tétel, hogy t. i. egyházalapítási politikánk kérdésben feltétlenül a t. Szerkesztőségnek van igaza, Erre,

mint a szabolcsi misszió gondozó lelkészei röviden csak annyit felelhetünk, hogy a t. Szerkesztőség állítása teljesen téves, elhibázott, alaptalan. Mert igenis, a Nagykálló, Kótaj, Oros politikai községek határában lakó ev. hívek immár 160 év óta igen életerős egyházi szervezetbe, t. i. a nyiregyházi ev. egyházközség kötelékébe vannak tömörítve s csupán az Ujfehértó község kötelékébe tartozó Kálmánháza telep, a leányegyházzá szervezett Geszteréddel és Érpatakkal, valamint a 41 lelket számláló Kisvárdával tartozik a szabolcsi misszió körébe. Ezeket az utóbbi helyen felsorolt kisebb lélekszámú egymástól több óra távolságra eső telepeket pedig lehetetlen anyaegyházzá szervezni. Ennyit az igazság érdekében, amit egyébiránt sokkal egyszerűbb uton is megtudhatott volna a t. Szerkesztőség, ha nem a statisztikai évkönyvben, de *illetékes* helyen érdeklődött volna egyházi természetű ügyben szükséges adatok beszerzése érdekében még a kritikai megjegyzés közrebocsátása előtt. Nyiregyházán, 1915. március 3-án. *Hronyecz József és Matyuga Kamill* a „Szabolcsi Misszió“ ezidei gondozói.

Az Evang. Glaubensbote új szerkesztője. Az Evang. Glaubensbote szerkesztését *Holkó Mihály* rókusi lelkésztestvér, lapunknak is buzgó munkatársa és tudósítója vette át. Az Úr segítse meg új vállalkozásában s áldja meg missziói munkáját.

Vallásos estély. A budapesti ág. hitv. ev. német egyház nőszövetsége a m. hó 31-én tartotta — ez idén — második vallásos estélyét nagy számu és előkelő közönség részvéte mellett. Mohr Gyula s. lelkész mély érzésű imája után. Broschko G. A. lelkész, mint a nőszövetség titkára üdvözölte meleg és közvetlen szavakkal a megjelenteket. Majd Koller Friduska, Gerock „Der Berg des Gebets“ című költeményét szavalta el a tőle megszokott kedvességével és közvetlenségével. Utána Koller Alfréd hegedűn saját szerzeményét „Romance“-t adta elő kiváló művészi rutinnal, folytatólag előadta Schubert-Wilhelmy „Meditation“-ját, amelyhez a zongora kíséretet Koller Irénke meleg érzéssel és finomsággal nyújtotta. Ezekután Brosesco G. A. lelkész előadása következett, aki a híres stuttgardi prälatusnak — Gerok Károlynak életét és működését méltatta. Az előadó oly vonzóan adta elő a híres szónok gyermekkorát és különösen annak derüs mozzanatait, hogy az egész hallgatóság között vidám derűtséget keltett. Az előadónak tájékozottsága és alapos ismeretei általános érdeklődést keltettek a tárgy iránt és

nagy számú hallgatóság mindvégig feszült figyelemmel kísérte a szép előadást. Utána Koller Friduska, Franz Schubert: Impromptu, nehéz művét játszi könnyedséggel és művészi készülséggel adta elő. Aktuális és ügyes volt Schmidt Henrik szavalata, aki Gerok „Das beste Kreuz“ című költeményét szép lendülettel és érzéstelttel szavalta el. Majd Broschko G. A. lelkész befejező és hálaadó imája következett mire a közönség lelkileg gazdagodva és egy szép estély emlékével távozott. A vallásos estély kezdetén és végén a közönség két-két verses gyülekezeti éneket énekelt, amelyeket Mikolik Kálmán igazgató ur művészi orgonajátékával kísért, amiért e helyen is hálás köszönetet mondunk. *m. g.*

Helyreigazítás. Majba Vilmos Luther-társasági főtítkár urtól a *sajtótöredényre való hivatkozással*, a következő helyreigazító sorokat kaptuk: „Az Órálló 10. számában old. 99. közzé lett téve Jamnitzky Gyula a 39. honvéd gy. hadosztály táborigazgató lelkész 1915. febr. 23. kelt levele, amelyben a többi között ez állott: „a Luther Társasághoz is fordultam kis imakönyvekért, eddig azonban választ nem kaptam, holott nem is ingyen példányokat kértem“. Erre vonatkozólag jelentjük, hogy Jamnitzky lelkész f. é. jan. 23-án kelt megkeresését a Luther Társaság könyvkereskedése január 29-én kapta. Intézkedésemre a könyvkereskedés már másnap január 30-án Jamnitzky levelét már elintézte. Jamnitzky lelkész kívánságára a csomagokat a katonai hatóság útján küldtük. A csomag küldését a m. k. budapesti l. honvédparancsnokság bélyegzőjével ellátott irással igazolhatjuk. A csomagban küldtünk ingyen 60 magyar harctéri, 60 német Wurster-féle, 60 tót Boditzky-féle imakönyvet. Azonkívül 50 darab magyar népiratot és 40 drb. tót népiratot. Ha Jamnitzky lelkész a Luther-Társaság küldeményét a táborigazgató útján esetleg meg nem kapta volna, sajnáljuk; de arról már a Luther Társaság nem tehet.“

A levél többi már személyeskedő része, tekintve, hogy itt nem személyekről, de fontos közügyekről van szó, s a személyeskedés nem tartozik a dolog *tárgyi* részére, nem közölhető.
Szerkesztő.

Nöegylet. — Vallásos estély. Bár az emberek sokszor indokolatlanul is — vonakodnak valaminek a kezdeményezésétől a háborúra való hivatkozással, — a *szepesszombatiak* a rombolás és harag esztendejét az építés és szeretet művével is akarják emlékeztetéssé tenni. Az egyházközség nőtagjainak teljes részvételéről a minap tartott előértekezleten ugyanis egyhan-

gulag elhatározott, hogy mihelyt a viszonyok az alapszabályszerű egyesülést megengedik, vagyis mihelyt a háboru befejeztével a miniszteri megerősítés megnyerhető lesz, — nőegyletté alakulnak, még pedig lehetőleg egy-két szomszédos egyházközség belevonásával. Addig is pedig egy 4 hölgy és 3 úrból álló átmeneti-bizottság igyekszik az eszmét evidenciában tartani s esték rendezésével a leendő tagokat a keresztény szellem és szeretet munkálásában együtt tartani. — Március 7-én *vallásos estét* tartottak, szavallattal és karénekkal egybekötve, ahol a lelkész „Élet és halál” címén Márk. 8, 35. 36 vezér eszméje alapján előadást tartott. A tiszta jövedelmet (40 kor.-t) a Luther társaságnak küldték a katonák számára szétosztandó imakönyvek céljára. A hetenként egyszer, verseknek egyh. lapok cikkeinek stb. felolvasásával tarkított várró órákon egyenlőre a Vörös kereszt, illetve a hazánkba menekült galíciai evangélikusok számára dolgoznak. Az Úr kísérje áldásaival minden munkálkodásukat.

Administrator kinevezés. Az eddig mucsfai administrator-segédlelkész Schmidt János kirendeltetett Bihácsra, a györkönyi segédlelkész Werjel Ádám kirendeltetett administratorknak a mucsfai gyülekezetbe.

Nyugtázás. 1914-ben a következő adományok folytak be a torzsai ág. h. evang. árva és szeretetház részére: (Folytatás a múlt hétről) Cservenka konf. 8.12, Bulkeszi konf. 36.78, Dársomlyó isk. 2.40, Limbach konf. 6.95, Kriegsfelder Gy. Cservenka 2.—, Szepesremete konf. 9.20, Petrőc isk. 17.02, Ambrózfalva isk. 4.—, Szupatak konf. 2.—, Nagyalásny konf. 3.—, Legénd konf. 2.10, Rábaszentandrás konf. 2.66, Petőfalva konf. 4.30, Bazin konf. 5.38, Nagybörzsöny konf. 1.24, Ferencalom konf. 31.62, Ajka konf. 2.24, Felsőnána konf. 1.60, Simsonháza konf. 2.—, Alsószeli konf. 6.—, Asakürt konf. 6.86, Iklad konf. 1.20, Breznóbánya konf. 25.20, Nagyerezsd konf. 7.10, Rábaszentandrás konf. 4.94, Bükk konf. 10.07, Gölnicbánya konf. 9.10, Vásárosmiske isk. 6.—, Grinád konf. 2.—, Temesvár konf. 2.90, Arad konf. 6.44, Öskü konf. 2.12, Lajoskomárom 5.88, Bajsa 5.50, Igló konf. 6.80, Medgyesegyháza konf. 10.—, Kölpény isk. 7.—, Ráth Arnoldné Budapest 50.—, Kiskér konf. 16.55, Lang J. Bulkeszi 10.—, Felsőszakonya isk. 3.56, Kerta konf. 2.10, Mateóc isk. 4.96, Tordas isk. 15.—, Kukmér konf. 10.—, Pozsonyszentgyörgy konf. 9.—, Holics konf. 2.—,

SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS
NOSZKÓ ISTVÁN LAPTULAJDONOS.

Szerkesztői üzenetek.

V. Gy. Breznóbánya. A kéreztett 4 korona mint adomány az évkönyvért folyt be. Egyébb bejelentéseket tudomásul vettem. A háboru folytán az egyházi élet pang s e miatt a MELÉ dolgai sem tudnak előbbre menni. Nem tudjuk a választmányt sem egybehívni. Sajnos várni kell a jobb békés időkhig — Szives üdvözet. — N.

Pályázatok és hirdetések.

Pályázat.

A hegyaljai ág. hitv. ev. egyházmegyéhez tartozó ránkai egyházközségben a rendes lelkészi hivatal elhalálozás folytán megüresedvén, annak betöltése végett a pályázat kiíratik.

Szolgálati nyelv: tót.

Illetmények: 4 szobás ujonnan épített lakás, külön irodával, s a hozzátartozó kert és mellék-helyiségekkel. Az egyház pénztárából évi 84 K. alapítványból 75 kor. irodai átalányra 10 kor. Egy egész telek után járó szántó és rétföld használata legelő és erdővel, melyeknek munkaváltsági egyenértéke 344 kor. Az egyháztagok által birtok arányában fizetett búza, rozs, és zab termés. 40 köbméter tűzifa házhoz szállítva; stóla és offer-torium. Kongrua 692 kor. 92 fill.

Az okmányokkal felszerelt írásbeli pályázat az illetékes főesperesi hivatalnál Ózdon (Borsod m.) 1915 évi március hó 25-ig nyújtandó be.

Ózd és Miskolc 1915 február 22.

Túróczy Pál

főesperes

3-3

Radvány István

kir. tanácsos egyházm. felügyelő.

Pályázat.

A nálam szervezett segédlelkészi állás, f. é. március 1-étől azonnal elfoglalható. Kötelességek; magyar nyelvű lelkészi teendőimben s irodámban segédkezés. Fizetés: egy butorozott szoba fűtéssel és kiszolgálással; továbbá reggeli és készpénz évi 1600 k. utólagos havi részletekben.

Rimaszombat, 1915. február 28.

Gyürky Pál

főesperes.

Pályázat meghosszabbítás.

A *pribóczy* (turóczy) lelkészi hivatalra e lap m. évi 49. számában megjelent pályázat jelentkezési határideje folyó hó 25-ig meghosszabbítatik.

Szucsány, 1915. márc. 7.

Hodzza János turóczy esperes.

Bátrak vagyunk a nt. Lelkészség urak szives figyelmét felhívni a következő füzetekre:

Nagypénteki passió

Fordította és összeállította:

Törteli Lajos

ev. s. lelkész

Egyes példány ára 30 fillér, 100 példányon felüli megrendelésnél példányonként 20 fillér.

Alakja a Dunántúli új énekeskönyv alakjával egyezik s ahhoz csatlakozhat.

E „Passió“-ról az egyházi sajtó a legteljesebb elismeréssel és dicsérettel emlékezett meg. Az egyházakban való bevezetését és szives megrendeléseket kéri

a **Luther Társaság** könyvkereskedése Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 51 a.

Kívánatra mutatványpéldányt szivesen küldünk. 4-4

KOVÁCS ANDOR
orosházi ev. lelkész

„Béke a harcban“

a harctéren küzdő katonáink és itthon levő szeretteik használatára írt imakönyv második kiadásban megjelent. o o

— Ára 1 korona. —

Megrendelhető a szerzőnél.

Megrendelt 10 példány után 1 tisztelet-
3-3 példány jár.

Evangélikus konfirmandusok Vallástana

Írta: **Mayer Pál** ev. lelkész

A tiszta jövedelem felerészben az ev. lelkész árúvá javára. Kapható a szerzőnél:
Iklad (u. p. Aszód).

STELCZER KÁROLY

műasztalos, oltár-
építő és templombe-
rendezési vállalata

GYŐR, Kossuth Lajos-utca 24. sz.

Telefon 578.

Telefon 588.

Március 15.

Március 15-iki beszéd Írta: Fülöp J.	- 40
Március 15. beszéd. Írta: Lombos Alfréd	- 30
Egyházi beszéd Március 15-re. Írta: Ferencz Gyula dr.	- 40
Ugyanaz. Írta: Mészáros János	- 30
Hazaszeretet. (Tizenegy hazafias alkalmi beszéd ünnepéjékre) Írta: Danóczy Antal	1.-
Márciusi dalok. Írta: Ábrányi Emil	- 30
Szabadság. Haza. Újabb márciusi dalok. Írta: Ábrányi E.	- 30
1848. március 15. (története) Írta: Gracza György	- 30

Történelmi és iskolai játékok:

Március 15. Alkalmi színjáték. Írta: Pásztor József	- 80
Szabadság ünnepe. Ifjúsági színjáték. Írta: Pásztor J.	- 80
Öreg honvéd. Jelenet. Írta: Balla Miklós	- 80
A honvéd. Színjáték. Írta: Balogh K.	- 80

Kapható:

Kóka Lajos

könyvkereskedése

Budapest, Kamermayer-Károly-u. 1.

Legélszerűbb az összeget postautalványon vagy levélhez mellékelve bélyegekből beküldeni. Portóra 20 fillért kérek.

Legrégebbi harangöntőde

alapítva 1793. évben

baktai

EGRY FERENCZ.

Kisgejőc (Ungm. gy.)

Budapest, VI.,

Lehel-utca 8. a

Budapesti telefon 25-37

harang és ércöntőde, cs. és kir. szabadalmazott harang felszerelések, vas harangláb gyár.

Kitüntetve: Páris 3 drb. érem, Varsaille 1, Moszkva 2, Bécs 2, Budapest 4, Szeged 1, Szekesfehervar 4, Kecskemét 1, Pecs 1, Hódmezővásárhely arany oklevél Békésm. gazd. egyesület, Országos gazd. egyesület, Győrvidéki gazdasági egyesület, Országos Ipar. egyesület, Országos vas- és fém. pari. kiállítás hon. dísz érem Ezenfelül 3 darab érdemkereszt, egy a ... érséktől.

NOVOTNY ANTAL FIA

harangöntő és
vasharanglábgyár
Temesvár, Gyár-
város.

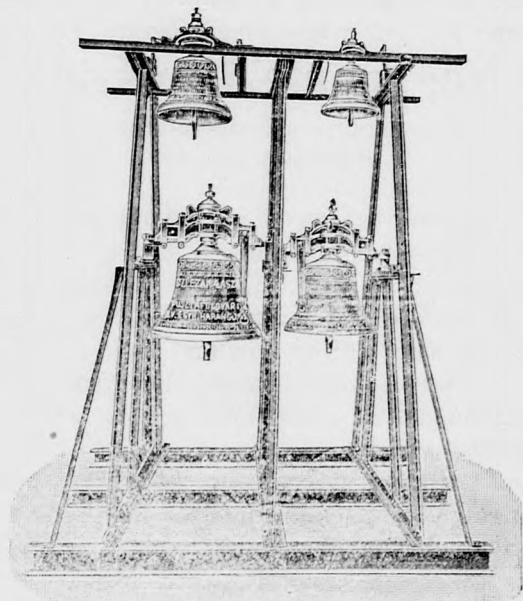
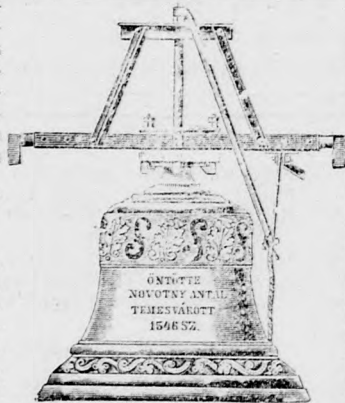
Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoporthoz előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modoru áflyukasz-
foff harangjait,

melyek felső részükön a hegedűéhez hasonló 8 alát u nyílásokkal vannak ellátva s ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangnak, mint a régi modor-
ruak. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekké váló újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak — Az 1896. orsz. kiállításon milhe. iumi nagy
éremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harangöntő, harangfelszerelés és harangállvány gyára
Budapest, VI. ker. Frangepán-u. 77

Pontos és legjobb **órák** 5 évi jótállásra!

Egyházi szentedények, úrvacsora-kelyhek, keresztelő kannák oltári gyertyatartók borkaresók. Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, china-ezüst disztárgyak részletfizetésre is kaphatók.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzek 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN,

műórás és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5. SZ. I. EM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Boros-nyomda Rákosligetén. Budapest mellett.